

**HOMENATGE ALS NOSTRES
POBLES I A LA SEUA GENT
PRÒLEG**

A CÀRREC DE MANUEL CASTELLET,
PRESIDENT DE L'INSTITUT
D'ESTUDIS CATALANS

L'àmbit d'actuació de l'Institut d'Estudis Catalans s'estén a les terres de llengua i cultura catalanes. Cert és que la creació de l'Institut fou obra, l'any 1907, de l'aleshores president de la Diputació de Barcelona, Enric Prat de la Riba, però no és menys cert que, des de l'inici, l'Institut tingué entre els seus membres destacades personalitats de tot l'àmbit lingüístic català. És aquesta una realitat que s'anà consolidant amb el pas del temps, sobretot a la primera meitat de la dècada dels anys trenta.

La recuperació de la vida democràtica a l'Estat espanyol comportà el reconeixement oficial d'aquesta realitat i, així, el Reial decret 3118/1976 estableix textualment que «l'Institut d'Estudis Catalans és una corporació acadèmica, científica i cultural, l'àmbit d'actuació de la qual s'estendrà a les terres de llengua i cultura catalanes». Aquest àmbit d'actuació es reflecteix en el reconeixement que fan de la llengua catalana la Constitució d'Andorra i els estatuts d'autonomia de Catalunya, les Illes Balears i la Comunitat Valenciana, en aquest cas amb la denominació històrica de valencià. Així mateix, les legislacions francesa, italiana i de la Comunitat d'Aragó confereixen diversos graus de reconeixement de la llengua catalana.

Tanmateix, però, una concepció de l'Institut allunyada de la realitat social li impedí dur a terme la tasca que tenia encomanada. No és fins a la reforma estatutària de 1989 i, molt especialment, a partir de la tardor de 1995, que l'Institut abandona de mica en mica la seva posició barcelonina i ofereix la seva presència i col·laboració a tot el territori de l'àmbit lingüístic català. Els convenis signats amb la Generalitat de Catalunya, amb el Govern de les Illes Balears i amb l'Ajuntament de l'Alguer, la creació de la Delegació de Perpinyà i la propera seu de Castelló de la Plana, i les intenses relacions amb els governs d'Andorra i d'Aragó avalen aquesta voluntat.

La presència de l'Institut d'Estudis Catalans en tot l'àmbit lingüístic només serà real quan es compleixin plenament dues premisses: en primer lloc, que la composició de la institució sigui representativa de la realitat científicocultural del conjunt del seu àmbit d'actuació, objectiu que podrem assolir amb la recentment

aprovada reforma dels Estatuts. I en segon lloc, que l'Institut sigui capaç de col·laborar amb normalitat amb les institucions acadèmiques i administratives de cadascun dels territoris.

El País Valencià no ha d'ésser en aquest cas cap excepció, i és amb aquesta voluntat que l'Institut d'Estudis Catalans es posa al servei de la societat valenciana per promoure tot tipus d'activitats en l'àmbit de les seves competències. Els dos cicles de conferències a Castelló de la Plana, l'any 2000 —amb el patrocini de l'Ajuntament de la ciutat—, i al Nord del País Valencià —amb el patrocini de la Diputació Provincial de Castelló—, aquest any 2001, les conferències del qual són recollides en aquest volum, són una mostra d'aquesta voluntat franca de cooperació.